

II. ÉVF. 1901. 8. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., Váci-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Uj lelkeket. — Az Oltáriszentség imádása. — Az Istent senki sem látta. — Az Oltáriszentség diadala. — Az irek hősi hite. — Szentmise a nyílt tengeren. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Apróságok. — Irodalom. — Hirdetések.

Uj lelkeket!

A műveltség a lelkektől függ! A műveltség és a lélek egymásba fonódnak. A lélek irányai adják a műveltség színezetét. A műveltség pedig közszellemet teremt. Azért a lélek, a műveltség és közszellem, mint forrás, patak és folyó állanak egymás mellett.

Tiszta lélekből tiszta közszellem fakad. Nemes lelkekből nemes világnézet ered. Erkölcös lelkekből üde, egészséges gondolkodás száll föl. Hősies lelkekből bátor, önzetlen, szigorú fölfogások, egyszerű, de vaserős meggyőzések tűnnek ki.

Közszellemünk a haladás, a törekvés jeligéje alatt áll. Műveltségünk csiszolt és finom. A lelkek kialakulnak, mint palotáink csucsos tornyai. De a tornyokból hiányzik a szobor, a nemes gondolkodás, a keresztény, tiszta világnézet.

A közszellemnek nincs lelke tehát! Elporladt az a lélek, a mely az életnek keresztény jelleget, vallásos meggyőződést, erős hitet és nagy reményeket kölcsönöz. A vallást a nép szempontjából fogja föl. Ugy tekinti, mint a múlt idők hagyományait. Néha meghatja szelleme, mint egy nagy mester művészi képe.

Gondolatokat, érzelmeket, vágyakat forral föl benne, mint a természet ereje és bája. De ez nem hit, nem Krisztus lelke! A szépség benyomása elszáll és visszamarad a terméketlen lélek.

Azért a modern keresztény lélek lehet templom, de — üres. Hiányzik belőle Krisztus legszebb műve — Ő önmaga. Pedig az erős, keresztény lélek jellemvonása: Krisztus a lélekben és a lélek Krisztusban. Mert elpusztíthatatlan emléke ép az, hogy Ő hiveinek lelkében él.

Azt mondja egy francia író: «Kinek parányi esze van, már is arra használja, hogy kételkedjék». Kételye pedig rábeszéli, hogy nem érdemes egyáltalán semmit komolyan akarni. A kétely az ész gyengesége, nyomában pedig az akarat tehetetlensége. Ész és akarat pedig adják az embert. A gyengét, mint az erőset. És valljuk be, sok gyenge embert. A gyenge ember lélek nélküli ember. Nincs benne teremtő erő, mert nincsenek elvei, elhatározásai, szóval nem lelkes. A hol pedig nincs lélek, ott nincs Krisztus. Mert az Üdvözítő maga az erő, a szellem, az élet; a gondolatoknak és nagy elhatározásoknak kezdete, forrása.

Azért nincsen erős keresztény közszellem, azért nincsenek erős akaratú és tetteirejű emberek, mert nagyon sápadt, gyenge bennük a lélek. Hiszen a lélek teremtő erő. És a kikben nagy a lélek, azoknak nagy a meggyőződésük, nagyok tetteik. Ezeket ismerjük; cselekedeteik, mint a nap ragyogása. De milyen sokan vannak, kiket egyáltalán nem ismerünk. Azért oly halvány a keresztény szellem, azért olyan bágyadt.

És eszembe jutnak az Ur Jézus gyönyörű hasonlatai az élő vizről, a titokzatos leheletről, a sziklából fakadó forrásról, a mannáról, a világ világosságáról. Ő rejtőzik mindezen képek mögött. Kínálja önmagát nekünk, ki egyedül a szentnek, az igaznak, az életnek teremtője. A mint a földi források a magasból veszik eredetüket, úgy a lélek is, a mi lelkesedésünk csak Ő benne nyernek eleven, bő, üde forrást.

Ezen forrásból táplálkozott első szent királyunk, szent István is. Imádságban eltöltött órái az éj-csendjében, a templom ajtajánál, úgy állítják őt elénkbe, mint a ki törekvéseiben, elhatározásaiban segítyt, lelkesedést, erőt, gondolatokat az Eucharistiában keres. Szívét itt töltötte el mélységes szeretettel, melyet azután a nemzet szívébe a szeretet annyi csatornáin keresztül leszűrte. Ő mindenét, hitét, meggyőződését, áhítatát, áldozatos lelkét hagyta nemzetének. Ő és népe azonosult; azonossá, egygyé forrasztotta őket a szent korona keresztje, az abból lesugárzó krisztusi lélek. Mert István azért lett a nemzet nagy ideálja, mert lelkében egy nemzet lelke tükröződött vissza.

A nemzet megőrizte ragaszkodását a századok folyamán szent István iránt, mert lelke él a keresztény nép szívében. Azok az ezrek és ezrek, kik a főváros utczáit tarka csoportokban kiszinezik, azok lelkükben hordják szent Istvánt magát. És vajha mindig is élne elevenen, buzgón közöttünk az ő emléke. Hiszen a keresztény közszellemet ő tarthatja csak föl közöttünk. A társadalmi, gazdasági, anyagi zavarokkal küzdő osztályokba az egység, a béke, a szeretet szellemét ő leheli. A kik annyi keserőséget, neheztelést, nemzeti hazafias és vallásos fájdalmat hordoznak keblükben, erőt, vigasztalást,

reményeket itt meritenek szent István közelében. Azért fontos e nemzeti ünnep tehát nekünk, mert új lelkeket nyerünk.

És a lélek nem más, mint az Ur Jézus lelke. Nem is kívánunk mi más lelket, mint ezt a lelket. Ez a lélek a mint mindnyájunkat Krisztus testének eleven tagjaivá tesz, úgy egyszersmind egymás között is összeolvaszt bennünket. Ez az Üdvözítő akarata, végrendeletének legfontosabb pontja. Ámde ennek a léleknek forrása az Eucharista iránt való benső szeretet és ragaszkodás. Ez az egyedüli dogmatikus alap, a mely nem porlad szét, hanem sziklaszilárdan megáll. Itt természetfölötti erő rejlik.

Akarunk tehát új lelkeket? Legyünk hűek az Eucharistia szeretetében. Ez a föltétele a keresztény közszellemnek és a műveltségnek, a melyek az új lélekből fakadnak. Ha nincsenek keresztény, krisztusi gondolataink, azért van, mert nem vagyunk Krisztusban. Az Üdvözítő nagy ereje ugyanis abban rejlik, hogy egyedül Ő képes saját szellemét, mint új éltető és személyes erőt velünk közölni. A kiben pedig lelke van, azt egy nagy szeretet emészti, mindenben, gondolkodásban, fölfogásban, hitben a benne élő Krisztust kifejezésre juttatni.

Ha mindnyájunkból Krisztus lelke fog beszélni, ez lesz jele az új léleknek és eredménye — a keresztény közszellem és műveltség.

Dr. Trikal József.

Az Oltáriszentség imádása.¹

«Jertek, imádva boruljunk le és sirjunk az Ur előtt, ki minket alkotott» 94. Zsolt. 6. v.

Fölolvasásom inkább elméleti részének fejtegetését is szívesen engedném át azoknak a jámbor lelkeknek, kik, mért az Ur Jézussal az Oltáriszentségben nálamnál bensőbben, szoktak beszélni, az Oltáriszentség imádásáról, ezen imádás céljairól gyakorlatilag is helyesebben szólhatnának s elmondhatnák, mily sok kegyelemben, mennyi vigasztalás és áldásban részesítette őket e nagy szentségben a kenyér és bor színe alatt elrejtett Isten. Azonban, bizva Isten segedelmében, ki a gyengéket választotta ki, összefüzők néhány gondolatot, a mint ezeket a buzgó hívők közérzületéből, az egyház tanításából és magának Jézus Krisztusnak szavaiból merithettem.

Az imádás legmagasabb fokú tisztelet s nemcsak Istenhez való viszonyunk és a halhatatlanság eszméjéből fakadó vallásos, de összes érzelmeink koronája is, melylyel a szó legszorosabb értelmében Istenre irányul az

¹ Irta és a gyulafehérvári Központi Oltáregyesületnek június 2-án tartott rendes gyűlésén fölolvasta Vass Albert dr. theologiai tanár.

emberi szív. Pedig a szív jól eltalálja az Istenhez vezető utat s azért helyesen mondja b. Eötvös József «Gondolatok» című munkájában, hogy «kereshetjük Istent eszünkkel de, megtalálni őt csak szív által lehet;» és ha megtalálta Őt a szív, akkor a koronás próféta szerint «izleli és látja, mily édes az Ur». ¹

Vallásos érzelem lévén az imádás, fölül is mul édességével és boldogságával minden más érzelmet, azért buzdít Kölcsei Ferencz is Parainesisében e legmélyebb s egyszersmind legmagasztosabb érzelmre, midőn így ír: «Semmi sincs, mi az emberi szívet annyira fölemelhetné, következőleg az élet mindennapi jeleneteiben s a szenvedélyek és indulatok örök ostromában hozzá ragadt szennytől annyira megtisztíthatná, mint az istenség nagy gondolatával való foglalatосkodás». Tényleg nem is lehet fönségesebb, mint Istennek, a végtelen örökkévaló jóságnak, igazságnak, szépségnek és szeretetnek gondolata; nem lehet fölemelőbb és megnyugtatóbb, mint azon érzelem, mely az embert erkölcsi eszményképéhez, Istenhez emeli föl, midőn a gyarló halandó nemcsak fél tőle, hanem föl is emelkedik Ő hozzá, tőle várva megváltást és szabadulást a földi lét bajai, csapásai, szenvedései között s mikor a végességünk által fölébresztett érzelem nagyon nyomasztó volna, tőle nyerve egykor az örök életet is; semmi sem lehet bátorítóbb, mint a vallásos érzelem ama tartalma, hogy a végtelen hatalom nemcsak sujt, hanem föl is emel, nem hagy a megaláztatás porában, hanem gyönyörrel is tölt el Ő, a ki mindent lát és mindent tud, a rosszakat, csapást és szenvedést a javunkra fordítja, kegyelmének tengeréből szolgálai által gyógyító cseppeket küld beteg szívünkre s vétkeinket, gyarlóságainkat megbocsátja. Az ily vallásos érzelmnek egyik eleme ugyan a föltétlen függőség tudata, de ez nem egyedüli elem, hanem ama érzelmet inkább a végtelen hatalom szempontja alatt fölfogott, személyes Isten iránti ellenálhatatlan hódolatunk alkotja s a tisztelet, csodálat lépcsőin Isten végtelen nagyságának imádásához segít az minket. Ekkor áhítatos, jámbor érületünk meggyújtja az Isten iránti szeretet tüzét az ő jósága és tökéletességeért, a hála virágait fűzi csokorba vett jótéteményeiért s kegyelméért rebegett könnyörgések között az ő fölsége ellen irányzott bántalmak és méltatlanságok jóvátevésére ösztönöz.

Ha az imádás legmagasabb fokú tisztelet, akkor a tisztetetet alkotó tényezők az imádásban is föltalálhatók. Már pedig a tisztelet bármely fájában három ténytet különíthetünk el: az egyik az értelemhez tartozik, a másik az akarathoz, a harmadik az előbbieknak külső kifejezése. Tisztelni szoktuk a nagy hatalmakat, az öregeket, a tudományban kiválókat, szóval a kikben valamely fensőbbiséget, kitünőséget, jeles tulajdont, kiváltságot ismerünk meg, ezek ugyanis a tiszteletre indító okok s ezeket elismerésre

¹ 33. Zs. 9. v.

méltóknak is ítéljük; azután az így hozott ítéletünket akaratunk megerősíti s elhatározza, hogy a minket ilyképen fölülmuló emberek iránt gyakorlatilag is nagybecsülést, tiszteletet kell tanusítani; mindezekhez járul nagybecsülésünknek külsőleg is kifejezésre juttatása. Már pedig Isten, kinek dicsőségét az egek beszélnek, végtelenül fölülmul minket, miért is Istennek a lehető legnagyobb tisztelettel tartozunk, melyet már imádás szóval jelölünk. A tisztelet ugyanis nemcsak pusztá megismerése, hanem elismerése is a megfensőbbségének. Mikor pedig az értelmes lény tényleg elismeri Isten dicsőségét, ezt mindenki fölött szeretetre méltónak ítéli s míg a könyek ömölnek, az arcz földig borul, addig az akarat az emberre ráparancsol. «Imádd az Istenséget, ez legelső rendszabás Pythagoras arany verseiben». Az embernek engedelmeskednie kell és számba sem jön az, hol van Isten, kit az ész a legnagyobb fokú tiszteletre, az imádásra ítél méltónak: imádja őt az ember akár a betlehemi jászolban az emberiséggel egyesülve, akár, a mint az égben van, akár a legméltóságosabb Oltáriszentségben a kenyér és a bor színe alatt, mert a legnagyobb fokú tiszteletre, az imádásra indító ok mindenhol ugyanaz.

Ezekből látjuk, hogy Isten végtelen fölségét imádás illeti meg. Hitünk pedig arra tanít minket, hogy az Oltáriszentségben Krisztus teste és vére igazán, valóságosan és állagilag jelen van lelkével és istenségével együtt. Jelen van itt, állagát tekintve, ugyanazon test, melyet a boldogságos Szűz szült s ugyanazon vér, melyet Krisztus a kereszt oltárán érettünk kiontott; jelen van itt igazán, tehát kizárjuk a jelképi jelenlétet, mintha Krisztus csak mint jelben vagy képben volna jelen; jelen van itt valóságosan, hogy kizárjuk a pusztán gondolatbeli jelenlétet, mintha Krisztus teste nem valóságban volna jelen, hanem csak hiszszük, hogy jelen van; jelen itt állagilag, tehát nem csupán erejével, mintha Krisztus teste állagilag csak az égben volna jelen, az Oltáriszentségben pedig csak erejével és hatásával, melyek Krisztus mennyben levő testéből hozzánk lesugárzanának. Jelen van Krisztus az Oltáriszentségben, mint valóságos Isten és ember, ki érettünk meghalt a keresztfán, föltámadott s most az Atya jobbjára felül ül. Igaz hogy a gyarló halandó itt a kenyér és bor tulajdonságait látja testi szemeivel, de a hit azt mondja: itt van Isten fia, Jézus Krisztus, valóságos Isten, Üdvözítőnk, leendő ítélő bíránk. «*Valljuk ezt mi élő hittel; Bárha elménk érzékinkkel — Rajta elcsudálkozik*». A gyenge halandót nem akadályozhatja Istent imádásában az, hogy az ember Őt az Oltáriszentségben nem látja, hiszen a királyt sem láttuk sokan s mégis tiszteljük. Az érzékek fölfogását az ész kíséri és az ész esetleges tévedéseit a hit javítja ki. Már pedig: *Főigazság ez hitünkben — Hogy kenyér és bor egyetemben — Testté és vérré változik*», és ezen igazságnak megfelelőleg ismételjük a szép ének szavait: *Azért ezt a nagy szentséget — Leborulva imádjuk, — Teste s vére Krisztusunknak, — Mert*

itt vagyon, jól tudjuk. — Ha elménkkel meg nem fogjuk, — Hitünkkel megfoghatjuk». Tehát e nagy szentséget nem szabad a szerint itélni meg, a mit testi érzékeink fognak föl. Itt csak az Ur szavára kell hallgatni és hinni s akkor azon hit, mely hallgat az Ur szavaira: «*Ez az én testem*», «*Ez az én vérem*», látja és megismeri, hogy az Oltáriszentségben már nincs az átváltozás után sem kenyér, sem bor. Az Oltáriszentséget maga az Egyház is a hit titkának nevez s ezért énekli hymnusát: «*Ha nem látod, ha nem érted, — Erősítsen a te hited — Dolgok rendjén kívül is*».

A mint a helyes istenismeret maga után vonja Istennek imádását, ugy szüli az Oltáriszentség imádásának kötelmét is azon hit, melylyel, mint a trienti zsinat¹ kimondja «ugyanazon Istennek jelentését hiszszük e szentségben, kiről az örök Atya, bevezetvén őt a világba, azt mondja: És imádják Őt az Isten minden angyalai, kit a napkeleti bölcsek leborulva imádtak s a kit az apostolok is imádtak Galileában, mint az irás bizonyítja». Jézus Krisztusnak az Oltáriszentségben való valóságos jelenlétéből mennyire természetes szükségszerűséggel foly az Oltáriszentség imádásának kötelme, azt még a nyakas Béza Tódor, Kálvinnak meghjtt barátja is bevalja, midőn így ír: «Ha hinném Krisztusnak az Oltáriszentségben való valóságos jelenlétét, akkor az Oltáriszentség imádását nemcsak háborgatandónak, de vallásosnak, sőt szükségszerűnek is itélném»² Lavater is így szól:³ «Ha Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétében hinni tudnék, sohasem kelnék föl térdeimről az imádás miatt». Már pedig mi, katolikusok, észszerűleg hiszszük, hinnünk is kell, hogy az Oltáriszentségben Jézus Krisztus igazán, valóságosan és állandólag jelen van. Tehát imádnunk is kell őt a legméltóságosabb Oltáriszentségben. A trienti szent zsinat átokkal sujtja azt, a ki tagadná, hogy az Oltáriszentségben a mi Urunk Jézus Krisztus teste és vére lelkével és istenségével együtt igazán, valóságosan és állandólag jelen van, és ellenkezőleg azt állitaná, hogy csak úgy van benne, mint jelben vagy képben avagy csak erejével».⁴ És a zsinat az Üdvözítőnek egészen világos szavaira támaszkodik. Így szent Máténál olvassuk: «Midőn pedig vacsoráltak, vevé Jézus a kenyeret, megáldá és megszegé és adá tanítványainak és mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. És vevén a kelyhet, hálát ada és nekik adá, mondván: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az ujszövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.»⁵ Az Ur Jézusnak az Oltáriszentségben való valóságos jelenlétét tartva szem előtt, a trienti szent zsinat ugyan csak átokkal sujtja azt, a ki azt mondaná, hogy az Oltáriszentségben Krisz-

¹ 13. ülés, 5. fej.

² Az ur vacsorájáról 270. l.

³ Lásd Hettinger: Dogmen 2. r., 254. old.

⁴ 13. ülés, 1. can.

⁵ Máté 26, 26—28.

tust, Isten egyszülött fiát nem kell imádnunk és pedig külsőképen is és azért külön ünneppel sem kell tisztelnünk, sem az egész Egyház dicséretes szertartása és szokása szerint ünnepélyesen körül nem kell hordoznunk, vagy imádásra nyilvánosan a népnek ki nem kell tennünk és hogy imádói bálványozók. Ebből érthetjük, hogy az Urnapjának fényes megülvése, a 40 órai szentségimádás mind az Egyház szándéka szerint van; de érthetjük azt is, hogy a protestánsok ama rágalma, hogy mi katolikusok kenyér-imádók vagyunk, minden alapot nélkülöz. Mi katolikusok, írja Bellarmin,¹ tagadjuk a kenyérnek megmaradását az Oltáriszentségben, miképen állithatják tehát rólunk a kenyér imádását? Nincs katolikus, ki azt tanítaná, hogy a külső jeleket önmagukban és tulajdonképen kell imádnunk, hanem csak, hogy valamely alsóbbrendű tisztelet tárgyai, a minő minden szentséget megillet. Mi tehát nem imádjuk az Oltáriszentségben a színeket, a kenyér alakját, a bor ízét, ezek csak, ha úgy tetszik, ruha vagy lepel, melyekben az Ur teste rejlik, sőt, ha mindjárt láthatólag volna jelen ezekben Krisztus Urunk, ezeket még akkor sem imádnók.

Ki-ki azt kell, hogy az Oltáriszentségben imádjá, kiről hiszi, hogy ott jelen van. Ámde minden katolikus hiszi Jézus Krisztusról, az Istenember-ről, hogy ott jelen van. Tehát egyedül Jézus Krisztust, az igaz Istent kell, hogy ott imádjá. Az Oltáriszentségről szóló énekeink is kivétel nélkül az igaz Isten imádását hirdetik. Csak egy néhányat említek föl: Imádlak téged elrejtett Isten, ki itt jelen vagy kenyér színében. Előttem Jézusom leborulok... kit a kenyér színe alatt imádok. Üdvözlégy édes Jézusunk, erős hittel, kit itt vallunk, e szentségben, kit imádunk, igaz Istenünknek vallunk. Van ugyan oly ének is, mely Jézust ostyának, kenyérnek stb. nevezi, de az ehhez fűzött szavak világosan megmagyarázzák, hogy az énekben kit értünk, midőn pl. ostyát említünk: Imádunk szent ostya, seregeknek ura, királyok királya. Ezen énekek annak adnak kifejezést, hogy Krisztus, ki a megváltó Istenünk, ki által mindenek lettek, méltó az imádásra, ha mindjárt el is van rejtve, mert őt mindig és mindenhol megillet az imádás. Itt az az imádás téves soha sem lehet. Mert vagy jelen van Jézus Krisztus, valóságos Isten a kenyér és bor színe alatt, a mit igaz hittel hiszünk és ekkor csak az ég angyalait utánozzuk, ha imádjuk Őt, vagy talán a helytelen, hibás consecrálás, avagy a színek megromlása következtében nincs jelen, de ezen esetben is, mert mi azt hisszük, hogy Isten van jelen, imádásunk szintén Istenre irányul. Valóban, midőn az Oltáriszentség előtt leborulunk, mindig az a szándékunk, hogy Istent imádjuk, hiszen oly balgáknak csak nem tarthat minket senkise, hogy mi hajlandók volnánk kenyeret imádni, mert azt csak rólunk is föltételezhetik rágalmazóink, hogy az imádásnak személyre vonat-

¹ 4 köt., 20. feje.

kozását ismerjük; már pedig a kenyér nemcsak nem személy, de mint ilyen, a személynek még csak nem is része.

Ezek után érthetjük, hogy ha a szentírás határozottan egyenesen nem is parancsolja, hogy Krisztust az Oltáriszentségben imádjuk, mégis, mert az Oltáriszentségben Isten van jelen, Isten imádására pedig a szent lapok sűrűn hívnak föl minket, az Oltáriszentség imádásának kötelezettsége a kinyilatkoztatás írott részében is föltalálható. Ez indította a zsinatot is e kötelezettségünknek canonba foglalására. Azt sem vetheti senki ellen, hogy Krisztus épen azért, mert a kenyér és bor színe alá rejtőzött, épen oly kevésbé akarja, hogy fölismerjük, mint az incognitóban utazó király. E hasonlat ugyanis nagyon sántikál: az ily király nem akarja, hogy őt fölismerjék, Krisztus pedig világos szavaival: «Ez az én testem», ez az én vérem», akarja, hogy itt érzéseink háttérbe vonuljanak, értelmünk pedig a hit szolgálatába szegődjék s jelenlétében való hitbeli meggyőződés hangján imádjuk Őt, vagy, mint a Titkos jelenések könyvében írva van: «Méltó a Bárány, ki megöletett, hogy erőt és istenséget, bölcseséget és erősséget, tiszteletet, dicsőséget és áldást vegyen».¹

Az Ur Jézus az Oltáriszentségben igazán, valóságosan és állagilag van jelen és mi vagy egyáltalán nem, vagy csak ritkán vagyunk az Oltáriszentség előtt jelen. Ez nagy baj. Az Oltáriszentségben az Ur Jézus a szó szoros értelmében imádandó és mi Őt vagy nem imádjuk, vagy nem megfelelő módon.

Ez még nagyobb baj. Lelkünk örök királya az Oltáriszentségben hív minket és mi hívó szózatára vagy teljességgel nem hallgatunk, vagy csak némelykor. Ez nem kisebb baj. Mi ezeknél is több: mennyi bánalmat, mennyi méltatlanságot kell tapasztalni isteni Megváltónknak e nagy szentségben épen azon emberektől, kiket mind végig szeretett, kiknek lelki életéért oltárainkon maradt s ma is folyton közöttünk lakozik. Az Ur maga el is panasolta ezt egy alkalommal b. Alacoque Mária Margitnak, egy igen istenfélő szolgálójának, midőn e szent az Oltáriszentség előtt térdelt. Az Ur Jézus megmutatta neki tűz- és lángtengerben uszó, tövisszorosúval övezett, fölül kereszttel ékített szívet és így szólt: «Nézd ezt a szívet, hogy lángol szeretettől az emberek iránt. Szeretetből vérzett, égve ég s kész magát az emberekért ezerszer is föláldozni, de ők miképen viszonyozzák az ily szeretetet? Ennyi szeretetet mennyi hálátlanság, mily langyosság, tiszteletlenség, hány szentségtörés, mily elkeserítő elhanyagolás és köszönet érte szeretetem e szentségében». Az édes Jézus panaszló szavai igen érthetők. Épen ezért, jóllehet az Oltáriszentség imádásának célja dicsérő, hálaadó és kérő is lehet, legfőképen engesztelő, azaz megkérlelő kell, hogy

¹ 5, 12.

legyen. Dávid próféta is nemcsak hív: «Jertek, imádva boruljunk le», hanem azt is mondja: «és sirjunk az Ur előtt, ki minket alkotott».

Az Oltáriszentség előtt térdelve, az Ur Jézus Krisztus előtt térdelünk s elmélkedhetünk Istennek végtelen fönségéről, gondolva az ő mindenhatóságára, mit már a csillagos ég is megvall, mint a Zsoltáros mondja: «Az egek beszélnek Isten dicsőségét és az ő kezeinek alkotmányát hirdeti az égboltozat», gondolva Istennek örökkévalóságára, kinél egy nap annyi, mint ezer esztendő és ezer esztendő, mint egy nap»,¹ gondolva Istennek bölcsességére, melylyel e világegyetemet úgy berendezte, hogy az apostol fölkiálthatott: «Oh Isten bölcsességének és tudományának mélysége és gazdagsága, mily megfoghatlanok az ő ítéletei és megvizsgálhatlanok az Ő utai!»² Leborulva az Oltáriszentség előtt, Istennek gondviseléséért adhatunk hálát, hiszen «kicsoda, mint a mi Urunk Istenünk, ki a magasságban lakik és mennyből a legkisebbre is tekint a földön»,³ zengi a Zsoltáros s megszivelve, hogy Isten segítsége nélkül egy perczig sem létezhetünk, az Oltáriszentségben valósággal jelenlevő Ur Jézus közvetlen közelében érezve magunkat, kérjük őt, hogy kegyelmét, segedelmét ne vonja meg ezután se tőlünk.

Imádjuk az Oltáriszentségben az Ur Jézust belsőleg hittel, reménnyel és szeretettel, midőn elfogadván az ő kinyilatkoztatott igazságait, Őt a legfőbb igazságnak ismerjük, a mindenható és végtelenül jóságos Istentől minden jót várunk. Elismerve ekképen Istennek jótéteményeit, lehetetlen Őt nem szeretni, különben is igazat adunk szalézi szent Ferencznek, ki azt mondja: «Az Isten iránti szeretet és Istennek imádása között nincs más különbség, mint a tűz és láng között». Mialatt így letérdelünk, leborulunk az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus előtt — ezzel is kimutatva, mily kicsinyek vagyunk: «Létem előtted, mint a semmi»,⁴ összekulcsoljuk kezeinket, jeléül annak, hogy megkötöttek, ügyefogyottak, magunkra tehetetlenek vagyunk, verjük mellünket elismerve, hogy verésnél egyebet nem is érdemelnénk, igyekezünk kiengesztelni az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézust a sokféle tiszteletlenségért, melyekkel őt a teremtmények eddig is illették s még ma is illetik. A tiszteletlenségek az Ur Jézust az Oltáriszentségben különösen három oldalról érintik. Az Ur Jézus ugyanis e Szentségben a mi Királyunk, kinek hódolnunk kellene, segítők, kit kérni tartoznánk, hogy legyen velünk, Ő az Isten Báránya, ki elveszi a világ bűneit s egyszersmind lelkünk tápláléka, hogy a kik itt e földön asztaltársai vagyunk, a más világon a mennyei boldogság örökös társai is legyünk. És most kérdezzük csak magunktól, hogyan hódolunk mi lelkünk örök Királyának? Az Oltáriszentség felé sem megyünk, vagy igen kevés ideig s úgy élünk, mintha

¹ 18, 2. ² Rom. 11, 33. ³ 112, 5. ⁴ U. o. 38, 6.

nem is volna az Ur közöttünk. Oh igazán el van hagyatva részünkről a mi Istenünk! Hogy kérünk az Urtól segédelmet? Tiszteletlenül, akárhányszor elhaladva az Oltáriszentség előtt a nélkül, hogy térdet hajtanánk, Urfölmutatáskor sem térdeltünk le, vagy ha le is térdeltünk, térdeplésünk közelebb áll az üléshez, mint az igazi térdepléshez; szentáldozás előtt hidegek vagyunk, áldozás után még ridegebbek s még hálára sem nyitjuk meg ajkunkat, szivünket s már élő szentségtartókként az utcára, a világ zürzavarába térünk vissza, vagy ha még a templomban maradunk is, de nem beszélgetünk szivből, közvetlenül, egész melegséggel a belénk szállott Urral, hanem legföljebb imakönyvünk négy-öt lapját elolvassuk. Nem is szólók a templomban való szertetekintésről, beszélgetésről, megszólásról, melyek mind meg annyi megsértései az Oltáriszentségben jelenlevő szeretet nagy Istenének. Midőn ezeket az Oltáriszentség imádása alkalmával meggondoljuk, lehetetlen el ne keserednünk, hogy részünkről mily elhagyatott, megvetett, sőt kigunyolt a mi Istenünk.

Sokféle módon nyilvánul tehát s tiszteletlenség a nagy Szentséggel szemben, azért határozzuk el, hogy ezután annál inkább hatványozzuk, fokozzuk az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus iránti hódolatunkat. Lebegjenek lelki szemeink előtt az első keresztyények s később is a koronás fők, tudós férfiak, kik e Szentség előtt örömmel alázták meg magukat, ismételve szent Pál szavait: «Vajjon kicsoda szakíthat el minket a Krisztus szeretetétől: nyomoruság-e, szorongatás-e, üldözés-e, éhség-e, meztelenség-e, veszedelem-e, fegyver-e?»¹ A legméltóságosabb Oltáriszentség iránti hódolatunk legyen tetterős és ha egykor Mózes szive alázatosságában járula az Urhoz, levetvén saruit, vessük le mi is a bűn öltözetét s ugy közeledjünk az Oltáriszentséghez: «Szivünk egyenességében keressük az Urat». Ha Salamon nagyszerű templomot építtetett még a frigyszekrény tiszteletére is, akkor méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Krisztusnak mi is bemutassuk imádásunkat, hódolatunkat és ezen imádás előmozdítására tehetségünkhöz mértén mindent megtegyünk. A tervbe vett «Örökimádás» templomának céljaira adakozás e szempontból igen ajánlandó. Az imádás jutalma el nem marad, boldogok leszünk, kik itt igaz szivvel rebegjük: Oh jó Pásztor, Jézus, kérünk — Lelkünk étke, légy vezérünk — S életünkben áldva védj. — Te, ki itten táplálsz minket — Boldogítsd ott lelkeinket — S szenteid sorába végy. Mily helyesen és szépen mondja Hettinger: «Titkos tűz árad ki belőle (az Oltáriszentségből), ki rejtve él sátorában és szivünk hevül, mint egykor hevült a tanítványok keblében Emmausban az Ur jelenlétében, jóllehet érzéki szemeik fogva valának és őt meg nem ismerték... A szent szeretet eme forrásánál nőnek

¹ Róm. 8, 35.

a szüziesség liliomai, a melyek kizárólag és örökre neki vannak eljegyezve; itt támad a szivekben bátorság a jászolban fekvő szegénységgel szegény lenni, itt tanulják meg a testvéreket szeretni, mint ő szerette őket és merítenek erőt a szegények és betegek ápolásában önmegtagadó önfeláldozásra. Most értjük, miért szereti templomát a katolikus, miért ékesíti, mint a menyasszonyt, miért kell a földnek és minden elemnek ajándékokat adnia számára: a rétnak illatos virágot, a tenger mélyének nemes gyöngyöt, messze országoknak aranyat, sugárzó drágakövet és semmiféle drágaság sem elég drága.¹

A napkeleti bölcsek Bethlehembe mentek, hol leborulva imádták az Urat. *Bethlehem* jelenti a *kenyér házát*. Menjünk mi is gyakran a *kenyér házához*, a kenyér és bor színe alatt jelenlevő Ur Krisztushoz s *imádjuk mi is őt és boruljunk le az Ur előtt*.

Az Istent senki sem látta.

Karkecz Lajos.

A legközelebb múlt napokban egy előkelő család meghívott uzsonnára. Összeverődött a község egész intelligentiája. Az összejövetel központja egy budapesti fiatal tanárnő volt, kinek szórakoztatása vala a főcél.

Vendégünk szellemes, sőt tudományosan képzett nőnek bizonyult, ki a női emancipációt nem győzte eléggé kidicsérni s közben nem feledkezett meg arról sem, hogy előttünk a még eleven emlékekben, de meg nem érett formában jelentkező ismereteit is fitogtassa.

Hazai történelmünkben, a földrajz és népismétanban, természettan és földtanban kellő jártasságot árult el. Természetesnek fogja találni a t. olvasó, hogy a történelemben leszólta a középkort, szükségesnek tartotta a reformációt, a Hugonottákat dicsérte, a «Bertalan-éj»-t a pápák bünei közé sorolta, Oroszlán Henrik, Barbarossa, Coligny, II. Frigyes porosz király a szabadságra törekvés mesterei valának az ő szemében, ezekkel szemben III. Sándor, V. Pius, Pázmány Péter, Oláh Miklós az elfogultság apostolai stb. A népismétannál különösen tetszelgett magának abban, hogy az emberiség őstörténelme és a bibliai állítások között áthidalhatatlan ür tátong. A természetfelfogásnál az őserőt, a földtanban az anyag örök életét védelmezte, mely a benne rejlő erők által önmaga hoz létre mindent. A klasszikusok belbecsét kicsinyelte, a latin és görög nyelvisméretnek nézete szerint csak a szegény fiatalság kínzására kigondolt fölösleges tortúra, melyből az életre

¹ Dogm. 258. old.

semmit sem visz ki a fiatal ember magával. A bölcsészet képtelen teoriák tömkelege, melyben elvem a józan okosság. A theologia a tudatlan nép számára készült klotur. A legfőbb lényről szóló tan dajkamese, melyre csak az ősrégi korban az értelmi fejlettség alacsony fokán élő népeknek és nemzeteknek volt szüksége, de a mely vélekedés ma már a modern tudomány előtt elvesztette hódító erejét.

Hamar észhöz kaptam és tisztába jöttem az iránt, hogy itt a modern tanszabadság egyik kreaturájáról van szó, kit helytelen nézetei mellett háborítlanul meghagyni nem szabad.

Egy lélekzetre minden balhiedelmét orvosolni képtelenség. A legfőbbre tereltem a társalgást s fölvettem a kérdést: «Kisasszony valószínűleg nem hiszi, hogy az embernél hasonlíthatatlanul hatalmasabb lény is létezik, ki létét semmitől sem vette s ki épen ezért öröktől fogva való?»

— Mond valamit, szent Atyám, én az atheusokkal tartok. Vallás nélkül élhet az ember, ha lelke kellőleg ki van művelve, de becsület nélkül nem. Becsületesre ügyelek, mit a kötelességtudásban vélek föllelhetni. Az az ember egyedüli célja, hogy lelkiismeretesen betöltse a kört, melyet a sors kijelölt számára. Az Istent még senki sem látta. A fölöle alkotott vélemények csak gyarló képzetek.

Nehéz sóhaj emelkedett föl keblemből, látva, mivé teszi az embert a ferde családi nevelés s mivé képi a korlátlan tanszabadság.

— Kisasszony tehát csak azt hiszi, a mit lát; nézete szerint, miután az Istent még senki sem látta, léte is kétségbe vonható? Lesz kegyes — mondom — ezen egyszer megengedni nekem, hogy az udvariatlanság látszatával, magyaros nyíltsággal kiszólhassak?

— Csak tessék — válaszolá ő. — Én a gondolat- és szólásszabadság hive vagyok. Gondolataink vámmmentesek egyébként is, szavainkat pedig érzelmeink irányítják.

— Tudja-e kegyed — folytatám tovább — hol székel az emberben a lélek?

— Hagyja kérem — szakítá félbe beszédemet. — Az agyvelő a szellem, a vér a lélek.

— Lássá, kérem, mily merész gondolatai vannak kegyednek. A tudósok a lélek székhelyének kérdése felül ma sem tudtak még tisztába jönni. Egyik szerint az agy, másik szerint a gerinczagy, harmadik szerint a szív s mások szerint az emberi test más-más részei jelöltetnek ki.

— Hogyne tudnánk kérem, így csak az beszélhet, ki Vogt «Élettani levelek» című munkáját sohasem olvasta, itt a II. kiadás 634. lapon az mondatik, hogy ha megakasztjuk a vérnek az agyba való túlulását, elmulik az öntudat, a gondolkodás megszűnik, az érzés elhal. Ha odabocsátjuk a vért, mind e működések ismét megindulnak. A physiologia tehát határozottan

tagadásba veszi az egyéni halhatatlanságot, a lélek létezésére vonatkozó minden okoskodást és bizonyítást.

Bizonyos, hogy a szellem nélkül sem nem gondolkodhatunk, sem nem élhetünk. Ezt én is megengedem — folytatja az okoskodást tovább.

— Vajjon — kérdezém — e szellemet látta már valaki? Következésképpen az emberi lélek létezése tagadásba vehető? Mit méltóztatnék kegyed rólam föltételezni, ha én, miután nem látom kegyed eszét, tagadásba venném azt? Épen így vagyunk a felsőbb lénnyel is. Őt ugyan még senki sem látta, mert az Isten önmagától való legtökéletesebb szellemi lény, de működéseiben ismerjük őt s így letézését józan észszel kétségbe nem vonhatjuk.

Miként vélekednék azon ember felül, ki azt állitaná közöttünk, hogy a ház, melyben most összegyülekeztünk, önmagától lett? Valószínűen esztelennek, balgának neveznék őt, mert nyilvánvaló dolog, hogy okozat ok nélkül nem lehetséges. A világ létezik, valakinek létre kellett hozni, mert önmagától, ha még pusztán csak az ősanyagot tekintjük is, létre nem jöhetett. Más valaki hozta létre, ez a más valaki csak olyan lény lehet, ki senkinek semmit sem köszönhet; ki önmagának tökéletesen elegendő. Ez a lény az Isten.

Lelkiismeretes kötelességteljesítésről méltóztatott imént említést tenni. Tudja-e kegyed, mi a lelkiismeret? A mi a világi törvényszéknél a királyi főügyész, az a lelkiismeret az erkölcsi világban Isten, embertársaink és önmagunk előtt. Soha sem vádolta még kegyedet lelkiismerete egy vagy más dologban? Egy-egy ilyen alkalomadtával még soha sem érezte azt, hogy a lelkiismeret egyensúlyát egy bizonyos hatalmas urtól való üdvös félelem zavarta meg? Nem hihetem, hogy ezen üdvös félelem indító oka az annyiszor hangoztatott önérzetben fekszik, mert a lelkiismeret háborgása magasabb régiókban elhangzott rendreutasítás szükséges folyamánya. A lelkiismeret ilyen megnyilatkozása is Isten léte mellett bizonyít.

Szerencsémre nem voltam magam a társaságban, ki az ünnepelt nagyság nézeteit nem helyezte. Így történhetett meg aztán az az eset, hogy közös erővel a kis vadonczot elhallgattathattuk. Meggyőzni nem sikerült, mert az ilyen lelkek konokul ragaszkodnak nézeteikhez, de elértünk annyit, hogy e veszedelmes tanok nem rögződtek mélyebbre lelkében.

Később az isteni kegyelem erősen megragadhatta őt és jobb utra terelte, mert e napokban Budapesten, a József-utczában a Jézus-társasági atyák templomának homlokzata előtt találkoztam vele. Megragadta kezemet, köszöntött s így szólt: *«Önnek van igaza. Uram, a tudomány Isten nélkül semmit sem ér. Nyughatatlanná tette az Isten nélkül való tudomány lelkemet s most csak a szentségi Jézus közelében találom jól magamat. Hirdesse kérem megtérésemet».*

Ezek után eltávozott s én az ő kérelmének tettem most eleget.

AZ OLTÁRISZENTSÉG DIADALA.

Szent Klára szűz ünnepére, augusztus 12-én.

«Soha válság-, keserűség-, bajban
Vigaszért máshova nem fordultam,
Mint Jézushoz, Oltáriszentségben;
S részesültem pártfogó kegyében,
Valahányszor kértem!»

Szent Klára szűz vallomása szól így,
Melylyel minket bizalomra indít
Kenyér színben rejlő Jézus iránt,
Ki kesergő szivre jótét írt át
Mindmáig egyaránt.

És hogy szavát példa bizonyítsa,
Nézd e képet, hiven tanusítja:
Hogy Jézus véd, ha rája
Veted szemed a próba-órába' —
Nem esdesz hiába.

Frigyes császár Gergely pápa ellen
Bősz haragban harczra száll és ebben
Szaraczenok a segítő népe,
Kikkel beront Olaszhon földére.
Olaszok vesztére.

Rendre gyilkol, városokat éget.
Templom-romon hál át minden éjet,
Feldulatja a kolostorokat;
«Irigylik az élők a holtakat!»
Olyan nyomor fakadt.

Asszisziban szent Klára zárdája
Menedékül éjjel-nappal tárva,
Futnak oda nők, gyermekek, vének,
Üzik őket tűz, pusztítás, vétek,
Szaraczen vitézek.

Nincs a zárda bástyákkal övezve,
Nem áll sereg készen védelmökre,
A sok beteg, nyomorodott, árva
Szűzek szaván nyugszik meg és várja
Isten lesz javára.

Nyugodt álmuk. Jajvész megzavarja.
Kapukat az ellen bontogatja.
Kincset kutat a kolostorokban,
Mit a futók halmoztak föl ottan;
Az erős fal roppan.

Klára beteg, ágyba hull pihegve,
Lesz-e, ki a félőket megmentse?
Fölkel a szűz: megy oltár elé
Társnőivel s magát térdre veté
«Jézus! segíts rajtunk!»

Hitetlenek kezébe ne jussunk,
Kik nevedbe vetjük csak bizalmunk!
Kik naponta imádunk itt téged,
Pártfogold a fenyegetett népet,
Ne nézd bűneinket!»

Aztán kiáll, kézben a Szentséggel,
A kapuba, köréje letérdel
Áhítatos imában a többi.
Várják Isten természetfölötti
Segedelmét bizvást.

És ime a pogány harczos ifjak,
Mint rémtől, annyira megriadtak,
Földre buktak, eldobták a fegyvert,
Kiáltottak félelmökben s nem mert
Egyök sem mozdulni.

Klára hangos szóval hívta Istent,
Majd kezével csendet, békét intett,
És magasztos buzditást szól nekik
Jézusról, ki e Szentségben rejlik,
Sokat meg is térít.

A pogányok elvonultak nesz'tlen,
A kolostor óva maradt s fennen
Szállt az áldó ima Uristenhez,
Ki kértünkre ilyen csodákat tesz,
Irgalmaz, kegyelmez.

Sz. A. L.

Az irek hősi hite.

Montalembert gróf, a ki hosszabb ideig tartózkodott Irországban, nagy-szerű sorokat irt e föld népéről, melyet az európai civilizáció üldözött, elárult s elfelejtett, a mely csak egynek, a hitnek élt s a mely örökül csak apái sirját s hitét kapta. A hírneves író maga így ecseteli néhány igazán megható szóval azokat a benyomásokat, a melyekre ezen rokonérzésünkre nagyon is érdemes keresztények meglátogatása alkalmával tett szert. Néhány esztendővel ezelőtt Irországban borzasztó éhínség pusztított, a burgonya-termés tönkrement és azok a szerencsétlenek, a kik még a legnagyobb bőség idejében sem szerezhették meg kenyereket, ezerszámra pusztultak el. Az angolok hűbéreseiken gyűjtésekkel segítettek, melyekből néhány millió gyűlt be. De még mielőtt a szükséges élelmiszerek megérkeztek, hallatlan szerencsétlenségek történtek és a távolabb eső vidékek egészen elnéptelenedtek. Többek között egy messze fekvő ir grófságban levő plébánia nagy kerületén a lakosok minden ételmet nélkülözve, a legnagyobb nyomorban sanyalódtak, úgy, hogy nyomoruságukból őket csak a halál válthatta meg. A katolikus pap nem akarta nyáját elhagyni s vele együtt éhhalállal halt meg. A mint látta, hogy segítség nincs közel, hogy remény nincs, kunyhóról-kunyhóra ment és így szólt: «Gyermekeim! Ebben a válságos időben ne feledkezzünk meg Istenről, mindenek uráról, a ki az életet adja és veszi». Az ő hívására tizenöt száz kísértetszerű alak vánszorgott félig meztelenül a templomba s térdre borult; a pap az oltárhoz lép, kiterjeszti kiaszott karjait a haldoklók fejei fölé és elmondja a litániát a halállal közdőkért s az imát a halottakért.

Én nem voltam tanuja a nép s a hit fölszabadításáért történt lázadások szent mozzanatainak, a melyek Irország történetében oly gyakran fordulnak elő. Én csak mindennapi jámborságukat s már megszokott megpróbáltatásukat és erényüket láttam.

Igen sokszor láttam vasárnaponkint, ha egy irországi városba kerültem, hogy az utczákon csak úgy hemzsegett a sok munkás, a kik összevissza térdepeltek az utczákon, de valamennyien szemüket egy alacsony kapura, egy igénytelen bejáratra szegezték, a mely a katolikus kápolnába vezetett, a melyet az üldözések korában, a mikor a vallás gyakorlása árulás volt, a

házak mögött építettek föl. A nagy tömeg, a mely ebbe a szűk, elrejtett helyiségbe törekedett, elzárta a hívők kétharmadának a bejárást; de ezek kinn tudták, hogy misét olvasnak s a szomszédos utczákon térdepeltek, a gondolatban jelen voltak a legfőbb Ur oltáránál. Igen gyakran vegyültem közéjük s néztem csodálkozásuk kifejezését arczukon, midőn egy idegen embert láttak, ki nem oly szegény, mint ők s a szentelt vízbe mártja kezét s az oltár előtt meghajtja magát. Gyakran szemléltem a nőknek föntartott karzatról egy igen érdekes látványosságot, a milyent csak katolikus templomban lehet szemlélni a prédikáció alkalmával. A hajó a férfiaknak van föntartva, itt nincs szék, az ember a tömeg hullámozásának van kitéve s a tolongás akkora, hogy az elsőket az oltár rácsozatához szorítja annyira, hogy kezüket sem tudják mozgatni. Az ember csak egy mozgó tömeget lát fekete haju fejekből, a melyek annyira közel vannak egymáshoz, hogy veszedelem nélkül végig lehetne rajtuk menni. Perczről-perczre mozgásba jön a tömeg, hosszú és mély sóhajtások hallatszanak; egy részük a könyeit szárítja, más részük a mellét veri, a pap minden képletes kifejezését azonnal fölfogják és a benyomás, a melyet ez kelt, sohasem mesterkél. A szeretet vagy fájdalom egy-egy kiáltása a felelet az imára, a feddő szózatra. Látni, hogy az atya beszél így a gyermekeivel s a gyermekek tisztelik apjukat.

A vallásos szokások a falusi templomokban még meghatóbbak. Soha el nem fogom felejtani az első misét, a melyet egy falusi kápolnában hallgattam. Egy napon valamely magaslat aljához jöttem, melynek oldala fenyő- és tölgyfákkal sűrűn be volt nőve. Kiszálltam a kocsiból, hogy fölmehessek a magaslatra; alig tettem néhány lépést, midőn egy embert láttam, ki egy fenyőfa alatt térdepelt; nemsokára többet is láttam hasonló helyzetben. Minél följebb jöttem, annál nagyobb lett a térdeplő parasztemberek száma. Végre láttam a magaslat tetején egy keresztalaku épületet kövekből, minden ragaszték nélkül összetákolva s szalma tetővel ellátva. Köröskörül egy sereg erőteljes, termetes ember födetlen fővel térdepelt, daczára a nagy esőnek s a sárnak. Ez volt a blarney-i katolikus templom, benne egy pap a szentmisét olvasta. Épen urfölmutatáskor jöttem oda és az egész sokaság ájtosan hajtotta le fejét. Én törekedtem a szűk kápolnába jutni, a mely hívőkkel tele volt tömve. Sehol nem volt szék, sem diszítés, még kövezet sem volt; a puszta nedves föld és áttört tetőzet képezte a templomot; világításra valami gyertyafélét használtak. Hallottam a papot is az ottani katolikus nép nyelven azt hirdetni, hogy ő azon meg azon a napon, abba meg abba a házba fog menni, hogy hiveinek utját megrövidítse, a mely ház arra az időre istenháza lesz s ott majd az urasztalához lehet járulni. A szentmisének csakhamar vége volt, a pap fölszállt a lóra és elindult, akkor fölkelte valamennyi s hazafelé tartott. Egy részük vándormunkások, kaszával a hátukon, a legközelebbi szalmagunyhó felé fordult, hogy ott bebocsátást kérjen, másik

részük feleségeikkel a hátukon messze hajlékukba sietett. Többen visszamaradtak s a sárban térdepelve, még tovább imádkoztak az Urhoz, ezen a csendes, a szegény hívő néptől az üldözések korában fölkeresett helyen.

Cork grófságban van egy plébánia, a mely két nagy szigetre terjed ki. Ha a közötte levő tenger zavarog, hogy az egyiknek lakói papjuknak miséjén jelen nem lehetnek, akkor bizonyos órában a tenger partjaihoz mennek s azon hely felé tekintenek, a hol a pap, a mint tudják, a szentmisét olvassa. Ott letérdelnek a homokban, fölállanak evangeliumkor, keresztet vetnek urfölmutatáskor s így áhitatosan gondolatban egyesülnek az áldozattal, a melytől a szél s a hullám elválasztja őket.

És mindez nem a napsugaras Itália tiszta kék ege alatt történik, olyan légkörben, a melyben az ájtatosság öröm, hanem a brit szigetek ködös, nedves és hideg ege alatt, minden szépművészetet nélkülöző helyen, valamely gyár vagy vashámor mellett.

Az idegen, a ki azt látta maga is letérdelt ezekkel a szegény keresztényekkel s fölkelte büszkeséggel s boldogsággal eltelt szívvvel abban a gondolatban, hogy ő is ahhoz a valláshoz tartozik, a mely el nem pusztul, a mely a középkor óriási diadalait, a reformáció véres harczait, XIV. Lajos kétes fénykorát s az utolsó század szomorú üldözéseit átélte s a mely abban a pillanatban, a melyben a már elfáradt hitetlenség számára sirt ásni siet, megint föltámad szegényen és szabadon Irország s Amerika sivatagjain.

T.

Szentmise a nyílt tengeren.

Franciaország egyetlen tartománya sem versenyezhet — a mi a nép- és földrajzi viszonyokat illeti — Bretagne-nyal. A francia birodalomnak ezen észak-nyugati félszigete alacsony dombvidék, melyet mély szakadékok és szorosok járnak keresztül-kasul, míg a tenger felé hirtelen ereszkedő öblöket és zátonyokat alkot, melyeken a tenger hullámai hatalmas zugással és tajtékozással törnek meg. A beljebb fekvő magaslatok csaknem kivétel nélkül kopárak és barátságtalanok, néhány völgy kivételével, melyeket kedvező fekvésük véd az idő viszontagságaitól, s melyek ép azért bájosak és termékenyek; a síkság is nagyobbbrészt csak legelő s még inkább terméketlen és műveletlen. Az egész vidék bizonyos komor, zord benyomást gyakorol az emberre, s a kellemetlen hatást csak növeli a gyakori vihar és köd, mit a tenger közelségének köszönhet a vidék.

S mégis alig van Franciaország néptörzsei közt egy is, mely oly büszke volna szülőföldjére s úgy lelkesülne érte, mint a breton. Tetőtől talpig becsületes, egészséges, erős — néha kissé darabos — utódja a régi

kelta népnek, ki rajongó szeretettel ragaszkodik hazájához, szokásaihoz és erkölcsiéhez, főképp pedig *katholikus szent vallásához*. A Bretagne lakóinak benső és megingathatatlan vallásosságán hajótörést szenvedett minden vallásüldöző kísérlete, egyik sem volt képes őket apáik hitében megingatni. A XVIII. század végén dühöngő forradalmárok erőszakoskodása ép oly kevésbé ingatta meg őket, a mint a következő század Krisztus-tagadóinak ravasz csábításai és «fölvilágosító» törekvései is sikertelenek maradtak. Sem erőszak vagy fenyegetés, sem csábítás és kísértés nem volt képes az Egyháztól elidegeníteni a hü breton népet.

Egy kis esemény a francia forradalom rémuralmának idejéből fényes világításba helyezi a bretagniak hitének mélységét és erejét.

A párisi forradalmárok már kiirtották a katolikus istentiszteletet a fővárosban, s száműzték az Ur Jézust templomaiból s kegyetlen büntetésekkel akarták a hiveket elriasztani a szent titkok ünneplésétől. Páris után a vidékre került a sor, s a rémuralom kegyetlen emberei Bretagneban is el akarták nyomni a katholicizmust. A templomokat és kápolnákat leromboltatták vagy bezáratták s halálbüntetés terhe alatt megtiltották úgy falun, mint a városokban istentisztelet tartását. S mivel tartottak tőle, hogy a hithű nép e legszentebb érzelmeit lábbal taposó intézkedéseket nem fogja végrehajtani, elárasztották az egész Bretagnet katonákkal és forradalmi csapatokkal, melyeknek föladata volt a buzgóság és vallásos érzés megnyilatkozásait akadályozni.

Közvetlenül a tenger partján fekszik Crozon falva. Itt is bezárták a templomot, s mivel a község tömve volt katonákkal és kémekkel, senki sem merte házáat a szentmise tartására átengedni. Ily viszonyok közt közeledett vasárnap, az Ur napja, a melyen minden katolikus embernek szent kötelessége a misehallgatás. De hogy tegyenek eleget a jó falusiakk e ötelességnek, mikor ezer vizsga szem ellenőrzi őket, s kegyetlen büntetés vár rájuk a rossz emberek részéről, ha a jó Isten parancsának engedelmeskednek? Szomoruan, fájjó és keserű szívvél jártak-keltek a jó emberek. Lelkük vágyódott az Ur Jézus után. Kívánva kívántak a szentmise áldásaiban, bő kegyelmeiben részesülni, isteni Üdvözítőjük szívéen megpihenni; de a gonosz világ utját állotta szent szándékuknak, nemes törekvésüknek. Azonban az élő és buzgó hit találékonyvá teszi az embert, s a Krisztusért lángoló szív bátorságot kölcsönöz.

Szombaton egy örvendetes hirt adtak szájról-szájra Crozonban — halkán, hogy a rémuralom zsoldosainak figyelmét elkerülte — mely boldog reményt keltett a derék emberek lelkében. A szentmisét — így hangzott a hír — minden nehézség daczára is megtartják, még pedig mindjárt a vasárnap virradóján. A hivek legyenek készen, hogyha éjjél után megcsendül valahol egy csengő, annak szavát kövessék.

Sűrű, sötét éj volt; gomolyó felhők huzódtak a vidék fölött. Crozon házai csendeseeknek látszottak, mint más éjszakákon, semmi föltűnőt sem lehetett rajtuk észlelni.

Egyszerre a toronyóra ütni kezdte az éjfélt s a tizenkét óraütés szinte kísértetiesen hangzott végig a falun. Alig szünt meg az óra ütése, mintegy visszhang gyanánt megszólalt a tenger felől egy kis csengő szava. S ugyanakkor a ködön és sötétségen át föltűnt a mozgó habokon egy ide s tova libegő fénysugár.

A jó falusiak megértették a csengő szavát s a tengeren föltűnő fénysugár értelmét. Csakhamar megelevenedik a part. Minden öblöcskében s minden kiálló sziklán sötét alakok suhannak ide s tova s a következő perczen férfiakkal és nőekkel, gyermekekkel és vénekkal megtelt halászbárkák, csónakok és lélekvesztők siklanak a habokon az ingó fénysugár irányában. Minél közelebb jutnak, annál nagyobb és világosabb lesz a fény, majd egészen kivehető lesz: egy nagyobb csónakon világlik, melynek közepén egy diszesen öltözött pap várja a vizi alkalmatosságokon közelgő nyáját, hogy bemutassa híveiért a kezdetlegesen és szerényen összeállított oltáron a szentmise-áldozatot.

Rövidesen számos jármű veszi körül a csónakot, melyekben térdén állva várják a hívek a szent ténykedés kezdetét. Csakhamar megszólal a csengő szava, jelezve, hogy megkezdődik a szentmise, melyben a királyok királya fog bevonulni hű s a legnagyobb válságok közt is hozzá kitartóan ragaszkodó alattvalói közé, kiknek szivei a közeli viszontlátás reményében boldogan dobognak.

Az ég továbbra is borus és komor marad; a holdat s a csillagokat sűrű felhők borítják, s így az ő fényük sem árulja el a forradalmároknak a jámbor hívek szent vállalkozását. Semmi más sem látható az egész tengeren, mint a pap csónakjának ingó fénye, mely a hullámokon ring; semmi más sem hallható, mint a hullámok morgása s a miséző lelkipásztor halk imája. De az imádkozó nép lelkében magasan lángol az isteni szeretet és a jámborság tüze, szivükből pedig — ha emberi fül nem is hallja, dicsérő és hálaadó himnuszok fakadnak, melyek magasztalják Istent, hogy a kegyetlen üldözés daczára mégis lehetségessé tette számukra a vasárnapi szentmise hallgatását.

Szó és hang nélkül — mint jövet — siklanak a csónakok utasaikkal, a szentmise befejeztével, a part felé. Midőn a durva erőszak bérenczei fölébredtek álmukból, a szentmise összes résztvevői rég otthon voltak már, s boldogan végezték teendőiket, kik vallásos kötelességeikhez hiven mutatták be hódolatukat az oltár királyának.

Oltáregyesületi ügyek.

Értesítés. Ismételten tudomására hozzuk a m. t. közönségnek, hogy minden, az oltáregyesületet s az «Örökimádás»-t érdeklő küldemény az egyesület új helyiségébe, az örökimádási zárdába, IX., Rákos-utca 5. sz. intézendő.

A Budapesti Központi Oltár-Egyesület az örgróf Pallavicini-család örömmünnepe alkalmából szerdán, f. hó 28-án délelőtt 10 órakor a Mária Reparatrix-apáczákrákos-utcai Örökimádás kápolnájában szentmiséssel kapcsolatos szentségimádást tartott. A szentmiséket a Budapesti Központi Oltár-Egyesület igazgatói mondták egymásután.

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 június és július hóban befolyt díjak.

Nagyfalusi Lajos 2 k, Császik István 2 k, Breger István 2 k, Léday Sándor 2 k, Vegele Lajos 2 k, Tóth Béla 2 k, Zádor József 2 k, Wagner Mihály 2 k, Czier István 2 k, Nágl György 2 k, Bogács Ferencz 2 k, Skrabik András 2 k, Cseh Béla 2 k, Leopold Antal 2 k, Pataky

Arnold 2 k, Saly László 2 k, Wagner Mihály 98-ra 2 k, Weszeli Mária 2 k, Fondala Zsófia 2 k, ft. Plent István plebános Koksó-Mindszent, a kassai egyházmegye területén begyűlt díjak 250 k, Fischer Matild 2 k 24 f, Deák Julianna 40 f, Deák Rozália 1 k, Kanik Gergely 24 f, Paulitsek Katalin 2 k, ft. Tietz Sándor kegyesrendi áldozár a nagy-károlyi tagok részéről 92 k 18 f, özv. Kluzacsch Rezsőné 4 k, ft. Gröne Lajos ur által Zólyom-Mezőközről 10 k 6 f, Felső-Micsinye 8 k, Beszterczebányáról 36 k 94 f, özv. Zeitz Katalin 2 k, Nagy Rozália 1 k, özv. Szűcs Pálné 1 k, Grazer Anna 2 k, Bilics Katalin 2 k, Pichler Rezső 2 k, Tabody Józsefné 2 k 60 f, Komora Johanna 2 k, Szakál Mária 5 k, Sturm Irén 1 k, Német Ilona 60 f, ft. Pokorny Emánuel 4 k, Perger Stefania 24 f, özv. Magyary Kálmánné 24 f, ft. dr. Tóth József theol. tanár ur által Szombathelyről 11 k 50 f, Alsó-Bagodról 50 f, ft. Kazay Erazmus plebános ur az ondódi oltáregyesület tagjaitól 11 k 32 f, Bulusch Anna 2 k, Fuchs Borbála 2 k, Meindl Anna 2 k, Gratzer Béla 2 k, Fühl Pál 2 k, Miksitz Ferenczné 2 k, Viktora Katharina 40 f, Kőrösi Teréz 60 f, Komora Johanna 2 k, Miksitz Ferenczné 2 k, Cziczmann Károlyné 60 f, Witek Imre tanító ur a legyes-bényei tagok részéről 33 k 90 f, ft. Pehám Vincze a salamonfalvi tagoktól 4 k 60 f, Szabó Mária 1 k, N. Winkle Paula 4 k, Kreiter Fanni 4 k, Eichner Teréz 4 k, Lustig Julianna 80 f, Fuzskó Magdolna 1 k, Fischer Julia 1 k, Tóth Katalin 2 k, Pech Istvánné 2 k, Gazder Józsefné 60 f, Blaskovics Mária 6 k, Seres Terézia 40 f, Molnár Juliska 40 f, Molnár Terézia 40 f, Lőrincz Julcsa 30 f, Horváth Mari 6 k, Zeisl Katalin 1 k, Lorenz Jánosné 1 k, Lorenz János 1 k, Müller Anna 24 f, özv. Mészöly

Gézáné 2 k, Száder Apollónia 2 k, Egyed Etelka 24 f, Toldi Ágnes 1 k, Jung Krisztina 2 k, Veitt Mária 2 k, Takács Mária 2 k, Schaffner Lipótné 2 k, Takács Rozália 24 f, Balitt Mária 30 f, Ladányi Julia 1 k, Vég Julis 30 f, Ladányi Rozália 40 f, Bab Lena 1 k, Tulli Borbála 40 f, Német Jolán 40 f, Kriszt Anna 24 f, Binder Erzsébet 24 f, Schwarczfelder Teréz 24 f, Stolcz Borbála 24 f,

Miller Margit 24 f, Frits Etelka a várgedei tagok részéről 4 k 56 f, Tóth Francziska 5 k, Siegl Mária 2 k, Prohászka János 2 k, Hauke Terézia 2 k, Fiedler Konrádné 2 k, Albecker Teréz 2 k, Kanyó Matild 1 k, Bendo Lázár 1 k 20 f.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1901. évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház

XIII. A szatmári egyházmegyében.

† 11. <i>Vitka</i> :	1 ünnepi fehér vecsernyepalást	1 ostyasütővas késekkel 2 alba.
1 vörös miseruha		

XIV. A szepesi egyházmegyében.

† 1. <i>Batizfalu</i> :	† 3. <i>Hrustin</i> :	† 5. <i>Liptó-Liszkófalva</i> :
1 kehely megaranyozása	1 velum	1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást	1 burza	1 alba.
1 burza	1 ostyasütővas késekkel	
1 öröklámpa	2 vörös ministransruha	* 6. <i>Megyes</i> :
1 beteglátogatási szelenczék	2 ministerkaring	1 fehér ünnepi miseruha
1 keresztségi szelenczék	6 corporale	1 fekete miseruha
1 misekönyv.	6 palla	
	2 öv.	
† 2. <i>Chizsnye</i> :	* 4. <i>Jezerszkó</i> :	* 7. <i>Nádasd</i> :
1 viola miseruha	1 fehér ünnepi miseruha	1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást	1 fekete miseruha	1 fekete miseruha
1 velum	1 füstölő tömjéntartóval	1 alba
1 pacificale	1 alba	1 karing
1 füstölő tömjéntartóval	1 karing	1 vállkendő
1 keresztségi szelenczék	2 vállkendő	3 vállkendő
1 hamu- és sótartó	1 oltárterítő	2 corporale
2 vörös ministransruha	2 palla	3 kehelytörlő
4 ministerkaring.	2 corporale	1 öv.
	6 kéztörlő.	

- † 8. *Sáros-Hanusfalva* :
 6 oltárgyertyatartó
 1 kehely
 1 füstölő tömjéntartóval
- 9. *Szepes-Olasz* :
 1 kehely patenával
 1 vörös ünnepi miseruha.
- † 10. *Szmercsány* :
 1 fekete miseruha
 1 viola miseruha
 1 fehér vecsernyepalást

- 1 füstölő tömjéntartóval
 1 burza
 1 alba
 3 vállkendő
 1 öv.
- * 11. *Tapoly-Bisztra* :
 1 burza
 1 alba
 1 karing
 2 vállkendő
 1 öv
 1 oltárterítő.
- * 12. *Tapoly-Hermány* :
 1 monstranica.

- † 13. *Topporc* :
 1 misekönyv
 1 misekönyvállvány
 4 ministranskaring
 6 vállkendő.
- 14. *Trszlena* :
 1 vörös miseruha
 1 fekete palást
 1 velum
 6 oltárgyertyatartó 45,
 50, 55.
 3 alba.

XV. A kassai egyházmegyében.

- * 1. *Alsó-Volya* :
 1 misekönyv
 1 misekönyvállvány
 3 canontábla.
- * 2. *Aranypatak* :
 6 oltárgyertyatartó 45,
 50, 55.
 2 palla.
- † 3. *Bad* :
 1 fekete miseruha
 1 misekönyv
 2 fekete ministransruha
 2 ministerkaring
 2 alba
 2 karing.
- * 4. *Csányi* :
 1 fehér miseruha
 2 vörös ministransruha
 2 ministerkaring
 2 karing.
- † 5. *Erdőbénye* :
 1 fehér miseruha
 1 fekete palást
 1 velum.

- 6. *Eperjes* :
 1 ciborium
 1 ünnepi fehér miseruha
 1 fekete miseruha
 1 gyászmisekönyv.
- * 7. *Gecse* :
 1 ciborium
 1 fehér miseruha
 1 viola magánstola
 2 vállkendő
 2 corporale
 6 kehelytörlő
 6 kéztörlő
 2 palla
 1 öv.
- † 8. *Kroksó-Mindszent* :
 1 ünnepi fehér miseruha
 1 fehér vecsernyepalást
 1 ciboriumköpenyke
 1 füstölő tömjéntartóval
 1 hármassz. olajtartó
 1 misekönyvállvány
 2 vállkendő
 2 corporale
 6 kehelytörlő
 6 kéztörlő

- 2 palla
 1 öv.
- * 9. *Kuró* :
 1 fekete miseruha
 1 füstölő tömjéntartóval
 6 kéztörlő
 2 palla.
- * 10. *Kajatha* :
 1 alba
 1 vállkendő
 2 corporale
 6 kehelytörlő.
- † 11. *Magy.-Raszlavicza* :
 1 viola miseruha
 1 vörös miseruha
 1 fehér vecsernyepalást
 1 pacificale
 2 alba
 2 karing
 2 vállkendő
 1 oltárterítő 320—120.
 1 antipendium.
- † 12. *Nyárs-Ardó* :
 1 fehér vecsernyepalást
 2 fekete ministransruha
 3 canontábla.

* 13. *Orkuta* :

1 fekete palást
2 corporale
6 kehelytörlő
1 öv.

* 14. *Osztropatak* :

1 fekete palást
2 fekete ministransruha.

† 15. *Papina* :

1 fehér vecsernyepalást
1 alba
1 karing.

† 16. *Pósfalu* :

1 ünnepi fehér miseruha
1 misekönyv
2 alba
2 karing
2 ministerkaring.

† 17. *Szilvás-Ujfalu* :

1 fehér vecsernyepalást
1 gyászmisekönyv
1 füstölő tömjéntartóval.

† 18. *Szinye* :

4 oltárgyertyatartó 50 cm.

1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő.

* 19. *Szinye-Ujfalu* :

1 viola vecsernyepalást
2 corporale
6 kehelytörlő.

* 20. *Usz-Peklén* :

1 fekete palást
1 velum
2 fekete ministransruha.

XVIII. Az eperjesi egyházmegyében.

† 1. *Bártfa* :

1 világos felon
6 oltárgyertyatartó 45, 50,
55
1 kettős sz. olajtartó.

† 2. *Homonna* :

1 fehér felon
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
2 vállkendő
1 öv.

* 3. *Hazsinya* :

1 fekete felon
1 ciboriumköpenyke
1 szentelrviztartó hintővel
1 alba
2 vállkendő.

† 4. *Mlináročz* :

1 fekete felon.

* 5. *Orosz-Volya* :

1 kehely mindennel
1 áldozati kés
1 fekete felon
4 oltárgyertyatartó 50 cm.

* 6. *Pere* :

1 világos felon.

† 7. *Sajó-Pálfalva* :

1 ciborium
1 ciboriumköpenyke.

† 8. *Sajó-Szőged* :

1 viola felon
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
2 ámpolna tálczával.

XIX. A lugosi egyházmegyében.

† 1. *Hisziás* :

1 kehely mindennel
1 vörös felon
1 viola felon.

† 2. *Ligeth* :

1 tabernaculum
1 kehely mindennel
1 kettős sz. olajtartó
2 taber. corporale.

† 3. *Német-Bogsány* :

1 felon (minta szerint)
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

† 4. *Ohába-Forgács* :

1 tabernaculum
1 kehely mindennel
1 színes felon
1 fekete felon

6 oltárgyertyatartó 45, 50,
55

1 öröklámpa
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 tab. corporale.

† 5. *Resiczabánya* :

1 felon (minta szerint)
1 ciborium.

XX. A nagyváradai gör. egyházmegye.

† 1. <i>Apatelek:</i>	† 2. <i>Dekányesd:</i>	† 3. <i>Nagy-Báród:</i>
1 tabernaculum	1 színes felon	1 színes felon
1 vörös felon	1 fekete felon	1 oltárlámpa
1 ciboriumkőpenyke	1 burza, 1 alba	1 alba
1 ciborium	1 ciborium	2 vállkendő
1 beteglátogató szelen- czék nélkül	1 beteglátogató szelen- czék nélkül	2 corporale
1 füstölő tömjéntartóval	2 ámpolna tálczával	6 kehelytörlő
2 taber. corporale.	6 kehelytörlő	6 kéztörlő.
	6 kéztörlő.	† 4. <i>Vezend:</i>
		1 fekete felon.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

A pusztai manna.

III.

A pusztai manna mindaddig hullt, a míg azt az ígéretföldjének termése nem pótolta.

Az eucharisticus mannában mindaddig fogunk részesülni, a míg a mennyei gyümölcsöt nem fogjuk élvezni.

Izrael fiai, — mondja a szentírás — 40 éven át táplálkoztak a mannával, a míg be nem vonultak ama földre,

a melyen majd lakniok kellett. Így táplálta őket az isteni Gondviselés a míg Kanaan földjének határát el nem érték.

Miután a zsidók titokkal teljes mannájában az eucharisticus mannát szemlélők: ejtsük végét a csodálatos jelkép tanulmányozásának.

Isten népe a manna mellett is az ígéret földje után vágyott. A pusztá, a mennyei kenyér miatt türhetőnek tetszett ugyan és kedvesnek; de az mégis csak pusztá volt, magány és száműzetés.

Midőn az ígéret földje előttük feltűnt: sziveiket oh mily nagy öröm járta át akkor!

Midőn bevonultak: a manna megszűnt hullani; mert azt akkor már termés pótolta, még pedig kiválóan ízletes.

Mi is ugy vagyunk.

A szentáldozás nem elégíti ki teljesen a lelkeket, hanem ellenkezőleg, inkább fölingerli és föléleszti a szent vágyakat, semhogy kielégítené.

Minél buzgóbban és gyakrabban

áldozunk: annál inkább vágyódunk ismét áldozni.

Az Oltáriszentség iránt buzgó lélek folyton-folyvást megújítani vágyódik boldogságát.

Mért is van, hogy Jézus Krisztus csak azért jő hozzánk, hogy csakhamar ismét visszavonuljon, hogy a kétségkívül megvigasztalt — de távozása miatt egyszersmind mélyen meg is szomorított lelket újra elhagyja?

Ez a száműzetés és a pusztaság állapota.

Egyébként a száműzött a szent áldozás mellett is gyakran fölkiált: Mikor foglak tehát látni, oh Istenem? mikor fogok szined előtt megjelenni? Az angyali doktorral ő is énekl:

Jézus! Kit rejtekben itt imád hived,
Add, a miért lelkem oly szomjan eped:
Hogy majd színről-szinre mennyben lássalak,
S látásodban boldog, folyvást áldjalak.

Oh, akkor az áldozás mindig fog tartani, akkor ő ama fátyol nélkül jelenik meg, a mely hitemet próbára teszi és szeretetemet éleszti; akkor vágyaimat és óhajításaimat kielégíti és mindenkor lecsillapítja. *Meditator.*

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

8. Imádlak az Oltáriszentségben — a szentostyában — legkészségesebb és legőszintébb barátom és elismerem, hogy halhatatlan és változhatatlan vagy. Engesztelésül ama kétségbeesésekért, melyekkel téged megbántanak, Neked ajánlom az összes szent patriarkáknak bizodalmas remény-

ségét; a kikkel reményelem, hogy én is mondhatom és énekelhetem majd:

Imádtassék végnélkül és áldassék:
A legfölségesebb Oltáriszentség!

Adorator.

VEGYESEK.

A **Mária-congregatio** és az **Oltáriszentség iránti tisztelet**. Mennyire előmozdítja a Mária-congregatio az Ur Jézus iránt való szeretetet és ragaszkodást, az esztergomi érseki tanítóképezdei Mária-társulat évkönyvének következő szép szavai bizonyítják: A kereszténység nemcsak eszmékből, lelkesedésből, hangzatos szavakból áll, hanem főkép keresztény, mélyen szabályozottéletről. A szellem kifárad, ha a kegyelemből nem táplálkozik. Csak azok az emberek állanak kösziklaként az életben, a kiknek szívük gyengéden ragaszkodik a szentségekhez. Főkép az Oltáriszentség az a kegyelem- és életdús vízfolyam, a melynél felnőnek a lelkek. Az Oltáriszentség iránt való gyengéd szeretet őrzi meg az ifjúságot a szétfolyó, a nemtelen élettől.

Azért, mihelyt az ünnepélyes fölvetel megtörtént, egész hévvel fordult az ifjúság az Ur Jézushoz. Nem elégedett meg kedves imagyakorlataival, mélyebbre eresztette lelkének

finom szárait. A modern kereszténység nagyon hideg még az Oltáriszentség iránt. Átlag a jó katolikus férfiak is inkább a parancs szellemében élnek, mint az önfeláldozó szeretet gondolatában. Innen van, hogy eszméik és életük között oly nagy az űr, az ellentmondás. Hogy katholicizálásukat nagyon is könnyen meg lehet támadni ép az egyház szelleme szerint.

Szivesen jártunk el hódolatunkat, imádásunkat kifejezni az Ur Jézusnak az oltáregyesületi szentségimádas alkalmával. Azon időt választottuk ki, midőn átlag kevesen járulnak az Oltáriszentség imáadására és azt tapasztaltuk, hogy példánk vonzott; az ifjuság nyilvános imáadásához a hivek is csatlakoztak.

A hervadó lilium. A párisi Figaróban Serge Basset hírlapíró elmondja a legujabb mistikus betegnél, Savary Rózánál Tilly-sur-Seulles-ben tett látogatásának történetét. Basset-t Lespinasse márki, a beteg leány önkéntes impressáriója kísérte Savary Róza lakására. A leány ágyában feküdt, a melyet állítólag tizennégy év óta nem hagyott el. Átlátszó, majdnem földöntuli teremtés, a ki a hófehér párnák közt még halványabbnak látszik. Mozdulatlanul, mert a legkisebb mozgás nagy fájdalmat okoz neki, csengő, szép hangon felelt a látogatók kérdéseire. Lespinasse márki így mondotta el az ujságírónak a leány történetét:

— Savary Róza tizennégy év óta sem nem aludt, sem nem evett. Egye-

dül szentelt ostyával él. Minden reggel a beteg egy kávéskanálnyi savót vesz be, de még ennyit sem bír el. Az orvosok érthetetlennek tartják, hogy a beteg leány még él s tanács-talanul állanak vele szemben. Csak a hívők és azok, a kiknek a beteg leány az ég rendkívüli áldását szerezte meg, tudják, hogy a mártirnő életének mistikus jelentősége van. Savary Róza hervadó lilium. A beteg leány öt évvel ezelőtt megvakult. Akkor hozzá ment a tilly-i plébános és azt a tanácsot adta neki, hogy végezzen kilencznapos imádságot Jeanne d'Arc-ért. A kilenczedik napon Savary Róza megáldozott, azután kinyitotta szemét és ismét látott. Basset-nek arra a kérdésére, hogy nem unatkozik-e az ágyban, a beteg leány így szólott:

— Oh nem, gondolatom mindig az Oltáriszentséggel foglalkozik.

Lespinasse márki hisz a beteg isteni rendeltetésében és azt mondja, hogy mindenkinek, a ki csak egyszer látta, hinnie kell benne.

IRODALOM.

Folyóiratok. Az esztergomi érseki tanítóképző Mária-társulatának éves vezérkönyve. Kiadja dr. Frikál József hittanár. Ára 1 korona. Ez igénytelen czim alatt oly értékes

kincs rejlik, melyet az igaz, katolikus lelki élet minden barátjának legmelegebben ajánlhatunk. Korunk nagyszabású vallás-erkölcsi hanyatlása közben mind hangosabb a követelés, hogy azon eszközöket, melyek a «Regnum Marianum» nagy katolikus férfiai nevelték, ismét rendelkezésre bocsássák ifjuságunknak. Ezen szívet-lelket átalakító és nemesítő eszközök közt pedig első helyen állanak a Mária-kongregációk, az összes keresztény erények veteményes kertjei. E társulatok ismertetését nyújtja az említett könyvecske oly nemes gondolkozással és lelkesedéssel, hogy már ez is biztosítékot nyújt szerzőjének a lelki élet emelését célzó törekvése sikere mellett. Minden katolikus szülő haszonnal forgathatja e könyvecskét, mert egyrészt fölvilágosítást nyújt az ifjuság vallásos és eszményi nevelésének leg-tökéletesebb eszközéről, másrészt pedig a költői lendülettel földolgozott szép gondolatok alkalmasak a felnőtteket is hasznos magabeszálásra és komoly elmélkedésre hangolni. Van azután egy bő fejezete a könyvnek, «A kongreganista tanító», mely a katolikus szellem sugallta praktikus tanácsoknak, a keresztény nevelés utmutatásainak oly mennyiségét nyújtja az olvasónak, hogy ezért is, mint nemcsak szép, lelkes és lelkesítő, hanem hasznos könyvet is a legmelegebben ajánljuk.

A Jó Pásztor Háza Ó-Budán, ismerteti *Fischer Ágoston*. A Budapesti Katolikus Kör hallgatósága előtt mutatta be az elmúlt tavasszal

a bűnbánó nők ó-budai otthonát az intézet buzgó lelkesze, ftdő Fischer Ágoston, ki most előadását, melyben a nemes, keresztény katolikus intézmény célját, működését, terveit kedvesen és behatóan ismertette, füzet alakjában is közrebocsátotta a «Jó Pásztor kongregációjának javára». Ugy nemes céljáért, mint hasznos tartalmáért ajánljuk a könyvecskét a jó lelkek figyelmébe.

Jézus Szentséges Szívének Hírnöke. Kalocsa. Az augusztusi szám tartalma: Bú s öröm. Jézus legszentebb Szíve, a haldoklók reménye. Jézus legszentebb Szíve tisztelőjének boldog halála. Hermenegild. Jézus szentséges Szívének ügyei. Jézus Krisztus, a századok királya. More Tamás. Vegyes házasságok. Jézus szentséges Szívének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándéka augusztusban.

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa. Az augusztusi szám tartalma: Bűnösök menedéke. Néhány nevezetesebb Mária-szobor hazánkban. Lapok földjén. Kisebb történetek. A huron törzsfő esküje. Árpádházi-boldog Margit, magyar királyleány szenttéavatási jegyzőkönyve. A boldogságos Szűz tiszteletének nyilvánulásai Nyitra egyházmegye területén. Krónika.

Páduai Szent Antal Lapja. Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28/b.

Katolikus Egyházi Zeneközlöny. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 9.

A Szent Család Kis Követe. Pécs.
A Katolikus Hitvédelmi Folyóirat 1901. augusztus 8. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Szi-

lányi Dezső. Irta: Keményfy K. D. — Protestáns okvetetlenkedések. Irta: T. Pelikán Krizsó. — Kommunizmus. Szociális tanulmány. Irta: F. Gy. — Megtértek csarnoka. Henriczi Zsigmond. Szentkereszti. — Külföldi Szemle. Németország. A német-afrikai missió-társulat. Német beavatkozás a «Los von Rom» mozgalomba. A párbaj elleni társadalmi akció. A katolikusok Oroszországban. Katolikus templom Montenegró fővárosában. A francia kongregációk elleni törvény. A spanyol katolikus üldözések. Az osztrák katolikus egyetem. Crispi meghalt. Irta: Dr. Sziklay János. — Protestáns szemle. VIII. Az 1848. évi XX. t.-cz. és a protestánsok szegénysége. Tóth Dániel alsó-borsodi ev. ref. «esperes»-lelkész megnyitóbeszéde. A reverzálisok és a protestánsok. Érdekes szerkesztői üzenet. Pílisi. — Krónikás. Ivánka reverzálisa. Protestáns nagyképüsködés. Iparos-e a sakter? Lélekhalászat Sárospatakon. Zelenka Pál és Wekerle dr. Az 1848. évi t.-cz. a vidéken. Szilágyi Dezső meghalt. Kísérlet a szekularizációra. Zsidó piszkolódás. Zsidó ujságok sületlenségei. Ifju Sámbar. — Irodalom. Dr. Rajner Lajos: A püspöki székek betöltésének története különös tekintettel Magyarországra. Ism.: Keményfy K. Dániel. Semmer Imre: Katolikus sekrestyés, vagyis mit kell tudni, hogy az istentiszteleti szertartások illendően betarthatók legyenek. Ism.: T. Pelikán Krizsó. — Tervezet azon felnőtt ifjak számára, kik a papi pályára vagy a szerzetesi életre éreznek magukban hivatást. Programm. —

Vegyések. — Via Crucis. Angol regény. Irta: Marion Crawford. Fordította: Sziklay János. I. k. (4., 5. iv.) Megrendelhető: Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 32. szám. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

A «*Társulati Értesítő*»-nek, Gyürky Ödön dr. hetilapjának legújabb 31-ik száma érdekes és értékes tartalommal jelent meg. Közleményeket találunk benne: Notter Antal dr., Zichy Aladár gróf, Gyürky Ödön, Kövesdy Jenő dr., Kirschaneck Ödön tollából és számos más kisebb közleményt az egyesületi ker. szövetkezeti életre vonatkozólag. A «*Társulati Értesítő*» hivatalos lapja a Katolikus Körök Országos Szövetségének s a Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának s épen ezért minden egyesületnek, szövetkezetnek nélkülözhetetlen. De különösen szükséges e lap szövetkezeteinknek, mert annyi gyakorlati utmutatást a szövetkezeti életre, jogi tanácsot, fölvilágosítást egy szakközlönyben sem fognak találni, mint épen e lapban. És ajánljuk e lapot a katolikus társadalmi munka iránt érdeklődők figyelmébe már csak azért is, mert támogatva e vállalatot, magát a szerkesztőt, Gyürky Ödönt támogatjuk az ő sokfelé irányuló katolikus tevékenységében. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 8. sz. III. em. 12.

A *Katolikus Hitterjesztés Lapjai*. Nagyvárad. Előfizetési ára egész évre 6 korona. Egyes füzet 60 fillér.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1901. évben.

Kratochwill Josepha Plosicz, Lantos Borbála Jászberény, Manczal Julianna Budapest, Márkus Teréz Csehi-Mindszent, Mészáros János Boldva, Mekis Anna, Maitz Terézia Vizlendva, Malik Pálné, szül. Molnár Krisztin Jobbágyiban, ifj. Nagy István Ürményháza, Némethné Bella Borbála Nagy-Csömöte, Nyerges Borbála Lelesz, Német Mária Szirák, Nagy Erzsébet Sály, Órsi Kovács Rozália Jászberény, özv. Osvárt Jánosné, szül. Szappan Johanna Jobbágyi, Papp Katharina Plosicz, Paff Mária Levelek, Rózsa Katalin Csehi-Mindszent, Rubi Mária Sajó-Vámos, Rusz Borbála Szent-Iván, Rostás Mária Levelek, Szekeres Teréz Jász Árokszállás.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utca 6a.

★

Elvállal

magánlakások, egyesületi-
és körhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.

Hetyei Hetyey Sámuel pécsi megyés Püspök Ur Ó Méltóságának kegyes engedelmével
(lásd IV. főpásztori levél 783/901. sz.)

zarándoklat indul Lourdes-ba

Főtiszt. Schulz Károly, esperes-plebános ur lelki vezérlete alatt.

~~~~~ Utirány: ~~~~~

Odamenet: Pécs—Bárcs—Kanizsa—Szombathely—Sopron—Bécsujhely—Bécs—Linz—Salzburg—Innsbruck (pihenő-állomás) Landeck—Buchs—Sargans—Pfäffikon—Einsiedeln (pih.-állomás, híres kegyhely) Luzern—Bern—Genf—Lyon (pih.-állomás) Cette—Toulouse—Lourdes.

Visszajövet: Lourdes-től Genfig úgy mint fent, Genf (pihenő-állomás) Bern—Aarau—Zürich (pihenő-állomás) Sargans, innen ugyanazon uton mint fent Pécs-ig.

Részvételi árak: I. oszt. II. oszt. III. oszt. I. oszt. II. oszt. III. oszt.
Pécsről ... 490 kor. 375 kor. 216 kor. Szombathelyről 464.50 kor. 351 kor. 200 kor.
Kanizsáról ... 472 " 363 " 208 " Sopronból ... 451 " 342.50 " 194 "

Ezen árakba be van tudva:

1. Az utazási jegy ára.
2. Nyolcz napi ellátás: Innsbruckban, Einsiedelnben, Lyonban, Genfben, Zürichben 1—1 nap, Lourdesban 3 nap.
3. A kocsí a vasuti állomástól a szállodáig és viszont.
4. A podgyász beszállítása az állomástól a szállodáig és viszont.

Jelentkezni lehet a zarándoklat vezetőjénél, főtiszt. SCHULTZ KÁROLY esperes-plebános urnál Német-Márokon (Baranyamegye). Ugyanott részletes illusztrált programot is lehet kapni.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):

a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

☛ ☛ Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér. ☛ ☛

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

☛ Előfizetési ára ☛

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

==== *Templom- és kápolna-berendezések.* =====

Kitüntette : Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebbi
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

==== *Alapított 1863-ik évben.* =====

~~~~~ Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás. ~~~~~

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen : miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat, Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezésekben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

